

Sygn. akt IV Cz 673/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Jaroszewicz (spr.)

Sędziowie SO: Mariola Watemborska, Andrzej Jastrzębski

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2013 roku w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **H. G.**

przeciwko **J. G. (1)**

o alimenty

w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażaleń powoda i pozwanego

na postanowienie Sądu Rejonowego w Chojnicach

z dnia 28 października 2013 r., sygn. akt III RC 285/13

postanawia:

oddalić zażalenia.

UZASADNIENIE

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda – J. G. (2) - domaga się podwyższenia alimentów zasądzonych od pozwanego J. G. (1), na rzecz powoda H. G. z kwoty 900 zł miesięcznie do kwoty 1.700 zł miesięcznie. Jednocześnie wniosła o udzielenie zabezpieczenia powództwa w zakresie kwoty 1.700 zł miesięcznie.

Postanowieniem z dnia 28 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Chojnicach udzielił zabezpieczenia roszczeniu strony powodowej w ten sposób, że na czas trwania procesu zobowiązał pozwanego J. G. (1) do płacenia na rzecz małoletniego H. G. alimentów w kwocie 1.100 zł miesięcznie, do rąk jego matki J. G. (2), do dnia 10 każdego miesiąca z góry, począwszy od 1 października 2013 roku (punkt 1 sentencji) i oddalił wniosek o zabezpieczenie w pozostałym zakresie (punkt 2 sentencji).

W uzasadnieniu, powołując się na art. 730¹ § 1 k.p.c. i art. 753 § 1 k.p.c., wskazał, że zebrany dotychczas materiał dowodowy uprawdopodobnia roszczenie o udzielenie zabezpieczenia alimentacyjnego w zakresie kwoty po 1.100 zł miesięcznie.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda zaskarżyła powyższe postanowienie zażaleniem, w części oddalającej wniosek o udzielenie zabezpieczenia, domagając się jego zmiany i udzielenie zabezpieczenia we wnioskowanej wysokości. Skarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie art. 730¹ k.p.c. w zw. z art. 138 k.p.c., poprzez

przyjęcie, że wskazane przez nią okoliczności uzasadniają jedynie udzielenie zabezpieczenia w zakresie kwoty 1.100 zł miesięcznie, podczas gdy w jej ocenie dochodzone roszczenie zostało uprawdopodobnione w całości; naruszenie art. 730¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c., poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zgromadzonego materiału dowodowego i udzielenie zabezpieczenia niegwarantującego uprawnionemu należytej ochrony prawnej. W uzasadnieniu po raz kolejny oświadczyła, że w toku procesu rozwodowego wyraziła zgodę na płacenie przez pozwanego alimentów jedynie w kwocie 900 zł, z uwagi na fakt, iż zobowiązał się on do partycypowania w kosztach utrzymania domu.

Pozwany zaskarżył powyższe postanowienie zażaleniem w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1 sentencji, domagając się jego zmiany, poprzez oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 138 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. i art. 753 § 1 k.p.c., poprzez nieuwzględnienie jego osobistych starań o wychowanie i utrzymanie powoda, oraz ustalenie obowiązku alimentacyjnego w sposób przesadzający o wymagalności roszczenia już w chwili wydania postanowienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenia nie zasługują na uwzględnienie.

Zasadą wyrażoną w przepisie art. 730 § 1 k.p.c. jest, że w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Jednocześnie, jak stanowi przepis art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Zgodnie z treścią art. 753 § 1 k.p.c. w sprawach o alimenty zabezpieczenie może polegać na zobowiązaniu obowiązanego do zapłaty uprawnionemu jednorazowo albo okresowo określonej sumy pieniężnej. W sprawach tych podstawą zabezpieczenia jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia roszczenia.

Istotną w świetle przedstawionych w niniejszym postępowaniu zażaleniowym racji stron postępowania, jest kwestia, czy strona powodowa zdołała, jak tego wymaga przepis art. 753 § 1 k.p.c., uprawdopodobnić swe roszczenie, a tym samym, czy doszło do ziszczenia się przesłanki warunkującej zasadność jej wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia alimentacyjnego.

Zważyć należy, że Sąd II instancji rozpoznający zażalenie, jak i leżący u jego podstaw wniosek powodów o zabezpieczenie, bierze pod rozwagę całokształt materiału zebranego dotychczas w sprawie, w tym także faktów przytoczonych przez pozwanego w celu odparcia zarzutów przeciwko roszczeniu strony powodowej. Sąd dokonuje w ten sposób oceny prawdopodobieństwa roszczenia na podstawie całego zebranego materiału procesowego. Taka zasada działania Sądu znajduje potwierdzenie w judykaturze, w której przyjęto, że sąd w postępowaniu zabezpieczającym uprawniony jest ocenić wagę przesłanek uwiarygodniających roszczenie przez ich porównanie z przesłankami podważającymi prawdopodobieństwo. Przy ocenie, czy roszczenie jest wiarogodne, sąd powinien uwzględnić także znajdujący się w aktach sprawy materiał, który podaje w poważną wątpliwość okoliczności mające uprawdopodobnić żądanie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9.09.1961 r., IV CZ 54/61 – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej LexPolonica).

Do uprawdopodobnienia twierdzeń w postępowaniu zabezpieczającym odnoszą się ogólne reguły stosowane w postępowaniu cywilnym. Uprawdopodobnienie, jako instytucja kodeksowa, odnosi się do sytuacji, w których ustawa procesowa nie wymaga ustalenia twierdzeń o faktach przy pomocy dowodów, lecz zadowala się mniejszym stopniem pewności - uprawdopodobnieniem tych twierdzeń. Uprawdopodobnienie może być przeprowadzone przez sąd przy użyciu środków, które uzna on za właściwe, nie wyłączając środków dowodowych. Przy uprawdopodobnieniu nie jest jednak konieczne zachowanie szczególnych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 k.p.c.). Uprawdopodobnienie w odróżnieniu od dowodu nie daje zatem pewności co do prawdziwości twierdzenia o istnieniu konkretnego roszczenia, lecz sprawia, że twierdzenie to staje się prawdopodobne (M. Iżykowski, Charakterystyka prawna uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym, s. 71 i n.). Uprawniony

musi w postępowaniu zabezpieczającym uprawdopodobnić roszczenie - innymi słowy, musi wykazać wiarygodność roszczenia, tj. przedstawić i należyście uzasadnić twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia (obowiązek ten wynika również z treści przepisu art. 736 § 1 pkt 2 k.p.c.).

Istotą niniejszego postępowania jest zabezpieczenie interesów strony uprawnionej do uzyskania alimentów na czas trwania postępowania głównego, w toku którego Sąd Rejonowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego nie tylko zweryfikuje przesłanki warunkujące obowiązek alimentacyjny pozwanego, ale również ustali jego możliwości majątkowe i finansowe oraz zakres uzasadnionych potrzeb powodów. Dopiero na tej podstawie Sąd Rejonowy orzeknie o obowiązku alimentacyjnym między stronami. Do tego jednak momentu obowiązywać będzie wydane na skutek wniosku o udzielenie zabezpieczenia postanowienie (tymczasowe).

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o., rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Jak stanowi art. 138 k.r.o., w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Jednym z podstawowych założeń prawa rodzinnego jest obowiązek wzajemnego wspierania się członków rodziny, skonkretyzowany w przepisach regulujących obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka. Sam zaś obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu środków utrzymania, a w razie potrzeby także wychowania. O jego zakresie decydują w każdym przypadku usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz możliwości zarobkowe zobowiązanego. Zakres tych potrzeb, które winny być przez rodziców zaspakajane, wyznacza treść art. 96 k.r.o., według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dzieci i przygotowywać je należyście - odpowiednio do ich uzdolnień - do życia w społeczeństwie. Stosownie do tej dyrektywy, rodzice obowiązani są zapewnić dzieciom nie tylko środki na zakup żywności, czy odzieży, ale także na zaspokojenie ich potrzeb kulturalnych i wypoczynku. Zważyć nadto należy, że zgodnie z treścią art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Z przepisu tego wypływa wniosek, iż wysokość rat alimentacyjnych jest wypadkową pomiędzy usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego z jednej strony, z drugiej zaś - majątkowymi i zarobkowymi możliwościami zobowiązanego do alimentacji. W razie zaś zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Zmianą stosunków w rozumieniu przepisu art. 138 k.r.o., jest każda zmiana wpływająca na zmniejszenie lub zwiększenie kryteriów opisanych w przepisie art. 135 § 1 k.r.o. (zmiana ilościowa i jakościowa), z tym, że zmiana ta musi mieć charakter istotny (H. Haak, „Obowiązek alimentacyjny. Komentarz”, Toruń 1995, str. 139). Innymi słowy chodzi tutaj o istotne zmniejszenie lub zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie lub zmniejszenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych.

W niniejszej sprawie matka małoletniego powoda domagała się zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych, poprzez zobowiązanie pozwanego J. G. (1), na czas trwania procesu, do płacenia na rzecz małoletniego H. G. kwoty po 1.700 zł miesięcznie. Dotychczas, na podstawie wyroku rozwodowego wydanego w dniu 21 czerwca 2012 roku w sprawie I RC 41/12, pozwany zobowiązany był płacić na rzecz małoletniego powoda alimenty w wysokości 900 zł miesięcznie.

Pozwany J. G. (1) od kilku lat mieszka i pracuje w Norwegii, w stoczni budującej statki, za miesięcznym wynagrodzeniem oscylującym w granicach 9.000-10.000 zł. Wynajmuje dwupokojowe mieszkanie, za które miesięczny czynsz wynosi 8.500 koron norweskich, tj. około zł 4.348 (8.500 x 0,5115 zł). Poza małoletnim powodem nie ma nikogo na utrzymaniu. Pozwany prawdopodobnie uzyskuje w Norwegii dodatkowy dochód w postaci zasiłku na dziecko. Środków tych nie przekazuje jednak powodowi. Podczas pobytu w Polsce J. G. (1) stara się spędzać czas z synem. Nie partycypuje również w kosztach utrzymania domu w miejscowości R..

Matka powoda J. G. (2) jest zatrudniona w firmie (...) K. B. w Ł. za wynagrodzeniem w wysokości 1.600 zł brutto miesięcznie. Wraz z powodem mieszka w miejscowości R. w domu stanowiącym współwłasność jej i jej byłego małżonka. Do pracy dojeżdża w jedną stronę 12 km. W opiece nad synem pomagają jej babcie chłopca.

Małoletni H. G. ma 7 lat. We wrześniu 2013 roku rozpoczął edukację w klasie pierwszej szkoły podstawowej w K..

W ocenie Sądu Okręgowego strona powodowa uprawdopodobniła okoliczności, uzasadniające udzielenie zabezpieczenia, poprzez zobowiązanie pozwanego dołożenia na utrzymanie syna - przez okres trwania procesu - kwoty po 1.100 zł miesięcznie. Przytoczone wyżej okoliczności dostatecznie uprawdopodobniają roszczenie strony powodowej. Bezsprzecznie bowiem koszty utrzymania małoletniego znacznie wzrosły w związku z podjęciem przez niego nauki (m.in. podręczniki szkolne, zeszyty, przybory, plecak, koszty dojazdu do szkoły, odpowiednia odzież i obuwie). Dochody pozwanego zaś – jak sam stwierdził – pozostały na tym samym poziomie co przed 1,5 roku. J. G. (1) nie uprawdopodobnił przy tym, że podnosi przy tym żadnych innych, dodatkowych kosztów, które w istotnym stopniu mogłyby ograniczać jego zdolność do alimentacji. Oczywistym jest przy tym, że szczegółowa ocena okoliczności determinujących przesłanki zakresu obowiązku alimentacyjnego - w tym kwestia pobierania zasiłku rodzinnego na powoda - zostanie przeprowadzona w toku postępowania głównego.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, że na czas trwania procesu w niniejszej sprawie, pozwany powinien przyczynić się do pokrywania kosztów utrzymania małoletniego H. G., wykładając na ten cel po 1.100 zł miesięcznie.

Z tych też względów faktycznych i prawnych Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., oddalił zarówno zażalenie strony pozwanej, jak i zażalenie strony powodowej.